

Ігор СТЕПАНЮК,
orcid.org/0000-0001-9324-2655
кандидат мистецтвознавства,
старший викладач кафедри музичного виховання та гри на інструменті,
викладач хореографічних дисциплін
КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради
(Луцьк, Україна) GorikArtist@ukr.net

ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ВОЛИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АКАДЕМІЧНОГО НАРОДНОГО ХОРУ (КІНЕЦЬ ХХ – ПОЧАТОК ХХІ СТ.)

У статті зазначено, що творча діяльність Волинського державного академічного народного хору завжди відзначалася високою національною культурою і значними виконавськими досягненнями, виступала рушієм культурного розвитку краю, тому її вивчення постає актуальною проблемою.

Метою статті є здійснення аналізу діяльності хору наприкінці ХХ – початку ХХІ ст. в контексті його впливу на вокально-хореографічне мистецтво Волині означеного періоду. Відзначено, що наприкінці 1980-х рр. замість А. Пашикевича хор очолює О. Стадник, який поставив за мету відродити волинську манеру співу. Побудована ним концертна програма виглядала як театралізоване дійство. Основу репертуару хору склали волинські народні пісні. Керівник ставив перед собою завдання виробити в хористів здатність до втілення художньо-образного змісту вокального твору шляхом використання сукупності знань з вокального мистецтва та виконавських навичок. Концертні програми колективу побудовані як одне ціле, як єдина безперервна велика композиція. У жанрі сучасної обробки хор співпрацює з волинським композитором В. Тиможинським. Акцентовано увагу на тому, що професійне становлення хореографії в колективі волинського хору відбувалося в тісному взаємозв'язку з національними традиціями, що відобразилося як на рівні пластичних форм хореографічного втілення художнього образу, так і на його внутрішньому змісті. Відзначено, що дуже великою є карта гастрольних поїздок Волинського народного академічного хору. За час свого існування колектив виступив майже з 3 тисячами концертів не лише в Україні, але й побував на гастролях закордоном. Так, це поїздки на фольклорний фестиваль «Слов'янський вінок» у 1995 р. до Таллінну (Естонія), участь в 1996 р. у Третньому міжнародному фестивалі «Поліське літо з фольклором» у м. Влодава (Польща), Міжнародному фестивалі «Адвента» (Австрія) та ін.

Висновки. Волинський державний академічний народний хор став тим музичним осередком, який втілює в собі нагромаджений досвід виконавської майстерності та високий професіоналізм, в якому мають можливість здійснювати самореалізацію творчі особистості. Його діяльність виявляється особливо яскравою і результативною у вокально-хореографічному середовищі України.

Ключові слова: Волинський державний академічний народний хор, пісні, спів, танці, хоровий колектив.

Ihor STEPANIUK,
orcid.org/0000-0001-9324-2655
Candidate of Art History,
Tutor of the Department of Musical Education and Instrument Playing,
Teacher of Choreographic Disciplines
Lutsk Pedagogical College of the Volyn Regional Council
(Lutsk, Ukraine) GorikArtist@ukr.net

THE CREATIVE ACTIVITY OF THE VOLYN STATE ACADEMIC PEOPLE'S CHOIR (END OF XX – BEGINNING OF XXI CENTURY)

The article points out, that the creative activity of the Volyn State Academic Folk Choir has always been marked by a high national culture and significant performance achievements, acted as a driving force for the cultural development of the region, so its study becomes an urgent problem.

The Aim of the article is to analyze the activity of the choir in the late XX – early XXI centuries. in the context of its influence on the vocal-choreographic art of Volyn in the specified period. It is noted that in the late 1980's instead of A. Pashkevych the choir was headed by O. Stadnik, who set out to revive the Volyn singing style.

The concert program built by him seemed like a theatrical act. Volyn folk songs formed the basis of the choir's repertoire. The leader set himself the task of developing the choristers' ability of embodiment the artistic and figurative content of the vocal work through the use of a set of knowledge of vocal art and performing skills. The concert programs of the collective are built as a whole, as a single continuous great composition. In the genre of modern processing, the

choir collaborates with Volyn composer V. Tymozhynsky. Attention is drawn to the fact that the professional formation of the choreography in the Volyn choir was closely connected with national traditions, which was reflected both at the level of plastic forms of the choreographic embodiment of the artistic image and its internal content. It is noted, that the touring map of Volyn People's Academic Choir is very large. During its existence, the collective performed almost 3,000 concerts not only in Ukraine but also toured abroad.

Yes, these are trips to the "Slavic Wreath" folk festival in 1995 to Tallinn (Estonia), participation in 1996 at the Third International Festival "Polissia Summer with Folklore" in Włodawa (Poland), Advent International Festival (Austria) and others.

Conclusions. Volyn State Academic Folk Choir became the musical center, which embodied the accumulated experience of performing skills and high professionalism, in which they are able to carry out the self-realization of creative personalities. Its activity is particularly striking and effective in the vocal and choreographic environment of Ukraine.

Key words: Volyn State Academic Folk Choir, songs, singing, dancing, choir.

Постановка проблеми. Найяскравішим репрезентантом вокально-хореографічного мистецтва Волині кінця ХХ – початку ХХІ ст. є Волинський державний академічний народний хор. Його творча діяльність завжди відзначалася високою національною культурою і значними виконавськими досягненнями. Праця хору на ниві духовного відродження стала рушійною силою в житті волинян, стимулом культурного розвитку краю, а хор як жанр музикування – виразником духовних запитів народу, його почувань, реального історичного буття. Саме тому актуальною постає проблема вивчення його творчої діяльності в означений період.

Мета статті – проаналізувати творчу діяльність Волинського державного академічного хору кінця ХХ – початку ХХІ ст. у контексті його впливу на вокально-хореографічне мистецтво Волині.

Аналіз досліджень. Питання творчої діяльності Волинського державного академічного народного хору в контексті його гастрольних поїздок висвітлювали у своїй публікаціях В. Гребенюк (Гребенюк, 1995), О. Пирожик (Пирожик, 1996), К. Зубчук (Зубчук, 1998), В. Малиновський (Малиновський, 2000), Н. Василенко (Василенко, 2004), О. Маснеєва (Маснеєва, 2004). Окремі відомості про учасників хору подає у своїй розвідці С. Єфіменко (Єфіменко, 2004). Використання елементів танців Полісся у постановках хору відобразила І. Аксьонова (Аксьонова, 2012). Певне висвітлення проблематика, яка розглядається у статті, знайшла відбиття у статтях А. Філатенка (Філатенко, 2010; Філатенко, 2013). І. Степанюк комплексно проаналізував означену проблему крізь призму дослідження вокального-хореографічної культури Волині другої половини ХХ – початку ХХІ ст. (Степанюк, 2017).

Виклад основного матеріалу. Під керівництвом відомого композитора, народного артиста України А. Пашкевича колектив волинського хору пройшов процес становлення та зайняв гідне місце серед професійних народних хорів нашої країни.

Як писали критики, завдяки А. Пашкевичу волинський хор заспівав. Однак із часом виникли певні непорозуміння. Дехто закидав керівнику, що хор став лабораторією для його композиторських експериментів і втратив своє обличчя, яке представляло культуру, зокрема фольклор волинського регіону. Зверталася увага і на формування творчого складу колективу, у якому почали переважати не професійні виконавці, а співаки-самородки, які внаслідок надмірного навантаження (у волинського хору тоді було по 132 і більше концерти на рік) повсякчас перебували під загрозою професійних захворювань. За таких умов необхідним був фаховий підхід до справи: додержання відповідного сприятливого режиму репетицій і виступів, робота над постановкою, загартуванням голосового апарату співаків тощо. А. Пашкевич переїздить на Чернігівщину і очолює Чернігівський народний хор. Відповідно, Олександр Стадник, випускник київської державної консерваторії, у 1989 р. стає хормейстром Волинського хору.

У Київській консерваторії О. Стадник пройшов блискучу школу хормейстера – П. Муравського та диригентську – Л. Венедіктова. Ознайомившись із творчою діяльністю Волинського хору, який вже на той час працював на високому професійному рівні, О. Стадник поставив за мету відродити волинську манеру співу. Побудована ним концертна програма виглядала як театралізоване дійство, яке мало свою динаміку, йшло без оголошень конферансьє (Єфіменко, 2004: 116).

Театралізація народної пісні на волинській сцені – це вплив музичного світогляду Л. Венедіктова. Хор демонстрував індивідуальну манеру співу, яка поєднувала мелодії співу з фонічними особливостями, характерними для волинського краю. Основу репертуару хору склали волинські народні пісні, хоча в репертуарі є і пісні інших регіонів.

Як показало дослідження, колектив взяв курс на опанування фольклорної скарбниці волинського Полісся. За короткий час репертуар колективу

поповнюється такими творами, як: «Ой пряля я куделицю», «Я ж тебе, Галю не лаю», «Ой коли ж ми поберемось», «Летіли гуси», «Ой на горі цигани стояли», «Біда мене та заставила». Обробки пісень здійснювали О. Стадник та керівник оркестру Р. Пятачук. Під час складання репертуару використовувалися опубліковані записи та розшифровки Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії імені М. Рильського АН УРСР, а також матеріал, зібраний фольклористкою А. Голентюк. Займалися дослідницькою діяльністю і хористи. Так у Іваничівському районі були записані частівки, які стали основою вокально-хореографічної композиції «Чичерниця». Там же А. Іванов, балетмейстер колективу, побачив пластичний образ для свого танцю «Крутахи». Музичні критики відзначали, що, проникаючись виконуваним, на сцені артисти Волинського народного хору створюють колоритні образи, жанрові картинки, живуть у стихії музики та пластики. Хорова група рухається, включається у танок, час від часу демонструючи хореографічну вправність на рівні з артистами балету (11, 2017: 175).

Понад тридцять років поспіль колектив залишається популярним завдяки поповненню його молоддю. Фольклорний матеріал подається не в архаїчному, автентичному вигляді. Постійно вишукаються варіанти: йде робота над аранжуванням, обробкою пісень. Колектив на високому професійному рівні поєднує народний та академічний спів, балет із фольклорними сценами в сучасному аранжуванні.

Репертуарна політика – прерогатива керівника, але необхідно враховувати інтереси артистів. Адже пісня має пройти через серце кожного співака, тільки тоді можна дочекатися повної віддачі на сцені і духовного єднання з публікою. Відсотків 80 репертуару – це те, що близьке кожному мешканцеві волинського краю, хоча з успіхом виконуються і пісні інших регіонів України, особливо під час гастролей закордоном, а також авторські твори.

Використовується пісенна спадщина іноземних фольклористів, наприклад, матеріали відомого польського етнографа О. Кольберга, хоча його твори в Україні на той час не видавалися. Із вдячності за концерт поляки подарували колективу його книги.

О. Стадник у роботі з колективом завжди ставив ряд завдань, серед яких – в особі кожного виконавця досягти певного відсторонення від попередньої манери співу, яка не притаманна Волині. Керівник ставить перед собою завдання виробити в хористів здатність до втілення худож-

ньо-образного змісту вокального твору шляхом використання сукупності знань з вокального мистецтва та виконавських навичок. Саме вокальна культура слугує підґрунтям професіоналізму та особистісного розвитку виконавців (Єфіменко, 2004: 116).

Багато уваги приділяється відновленню поліської манери співу, яка враховує певні акустичні особливості поліської природи. О. Стадник був переконаний в тому, що на Поліссі співають інакше, з особливим відчуттям прозорого пом'якшеного фонізму. Він прагнув, щоб співаки відкрили для себе у звуці, у звукових поєднаннях певну мелодійну, фонічну особливість, що генетично закладена у волинян чи то від минулих поколінь, чи то від природи. «Моє завдання, – говорить керівник, – полягало спочатку лише в тому, щоб вивільнити, витягнути на поверхню ту приховану сутність істотно волинського співу, яка підсвідомо живе в кожному корінному жителю Полісся» (11, 2017: 176).

На даному етапі Волинський хор досягнув своєї індивідуальної манери співу. Поняття диригентської, хормейстерської школи важливе як для академічних, так і народних хорів, для роботи диригента, обізнаного з професійними методами ведення хору, моделювання звукового простору, досягнення чистого ансамблевого строю тощо. Але, говорячи про таке специфічне утворення, як народний хор, треба в першу чергу відрізнити ознаки регіональної манери співу, яка полягає в індивідуальних особливостях звучання.

Однаковим звуком не можуть співати Волинський, Черкаський, Чернігівський, Кубанський народні хори. В певний період ця індивідуальна ознака народних хорів була нівельована. А. Пашкевич (Черкаський, а потім Волинський народні хори) та А. Авдієвський (хор імені Г. Вірьовки) були засновниками фольклорних колективів, створених на професійних засадах. У цьому – їх велика заслуга. Але ототожнювати цю своєрідну манеру співу зі стилем народного хору взагалі неправомірно, адже не існує узагальненого народного хорового співу. Це суперечить природній сутності фольклорних джерел різних культурних регіонів України.

З іншого боку, на «фольклорній хвилі» відродження національних витоків почали створюватися самодіяльні колективи, що пропагували манеру співу, яка була запозичена з сучасної практики фольклорних експедицій. Хранителями давніх усних традицій українського фольклору в даному випадку виступають старі сільські люди. Але імітування манери співу «старих бабусь»

немає ані історичного, ані художньо-естетичного сенсу. У даній ситуації цінність народної пісні визначається не манерою співу, а самим фольклорним джерелом. Те нове, що керівник хору застосовує в роботі, і є відродженням добре забутого старого. Інколи хористи підказують свої ідеї, які виникають із підсвідомості, з тієї генетичної пам'яті українського народу.

Сьогодні, на противагу активному розвитку фольклористики, практика побутування, виконання і взагалі звучання народних пісень дуже пасивна. Можна сказати, що народна пісня не розвивається, тому метою народних хорів є збереження національної традиції народної пісні через її популяризацію, донесення до свідомості слухачів первісного джерела фольклорного мистецтва. Автентичність народної пісні «відсіяна» багатьма поколіннями. Обробка ж народної пісні – явище вторинне і, крім того, має жанрові різновиди. Існує пісня, що не потребує обробки, авторська пісня на основі фольклорного матеріалу, сучасна обробка народної пісні (Степанюк, 2017: 178).

У жанрі сучасної обробки колектив волинського хору співпрацює з волинським композитором В. Тиможинським. За сучасністю обробки В. Тиможинському вдається зберегти зерно народності, сутність її образного світу. Позиція збереження національного джерела в сучасних умовах музичного мистецтва дуже близька керівникові хору. Його метою є пристосування народної пісні, яка і не потребує особливої обробки, для концертного виконання, зокрема, додати певну гармонізацію, підголоски, тобто використати варіантні можливості тематизму.

Художньо-естетичним кредо Волинського хору – виконання волинських пісень. Проте у програмі є і пісні, популярні та відомі в інших регіонах України. Лише регіональним і фольклорними зразками обмежуватися не бажано. Але тією особливістю, що визначає Волинський народний хор як колектив унікальний, по-перше, є те, що пісні звучать в оригінальних обробках, по-друге, в репертуарі – в основному пісні, право виконання яких належить лише Волинському народному хору – це суто волинські пісні (Степанюк, 2017: 177).

Концертні програми колективу побудовані як одне ціле, як єдина безперервна велика композиція, своєрідне народне шоу, гуляння. Упродовж дійства життя на сцені пульсує, клекоче, вихлоплюється через вінця. У фрагмент однієї пісні вплітається органічно інша. Концертна програма вражає своєю насиченістю. Чимало в репертуарі хору акапельних пісень – «Поїдь, поїдь, батечку,

до Ковля», «Мала мати дочку», «Дай же, Боже, громовую тучу». Весь пісенний вернісаж супроводжується виконанням дивовижних за легкістю, пластичністю танців з елементами акробатики. Звісно на сцені, як і в житті, радість і горе ходять поруч.

Вокально-хореографічні композиції та танці відображають працю, життєрадісний характер, оптимізм, дотепність й веселість, що є яскравим показником духовної сили волинського краю: «Волинські притупи», «Ой-ра», «Гупали», «Свербилівка», «Гуляй, гуляй гуляночка», «Волинь моя», «Крокове колесо» та ін. (Степанюк, 2017: 179).

У зв'язку з тим, що Волинь – переважно болотиста місцевість, то лексику танцювальних номерів народного хору складають рухи пружні, стрибкоподібні, які виконуються легко, м'яко, жваво, з поступовим просуванням, наче перестрибуючи з «горбика на горбик», з активним перегинанням корпусу, поворотами верхньої частини тулубу, поворотами та нахилами голови, з угинаннями, нахиланнями, притупами, перескоками та підскоками тощо (Аксьонова, 2012: 4).

Основними танцями колективу є польки з різними «вихилясами» та «викрутасами», а також кадрили, козачок, гопак, крутях, хороводи. Варіанти польок самобутні та локальні, з певними елементами місцевої музично-танцювальної лексики. Розмаїтий польковий репертуар розрізняється за назвою місцевості, ім'ям, прізвищем або прізвищем музиканта, характером виконання, хореографічними рухами, обставинами побутування, на основі початкових або ключових слів пісень або ж за певною назвою, даною їй музикантом-творцем.

На розвиток та формування танцювального репертуару неабиякий вплив мали балетмейстери-постановники, які працювали в різні часи з колективом (А. Іванов, В. Мамчур, А. Крикончук, І. Богданець та ін.). Із 2000 р. В. Смирнов – головний балетмейстер Волинського державного академічного хору, саме на Волині в нього проявився талант, як постановника українських та волинських народних танців, як організатора та керівника професійної балетної групи. Творчим кредо балетмейстера є постійне збагачення репертуару фольклорним надбанням Волині, пошук нових форм та методів його сценічного втілення через органічне поєднання народного танцю. Постановки В. Смирнова пройшли апробацію і стали окрасою репертуару Волинського хору. Особливо користуються популярністю його постановки такі як вокально-хореографічні композиції «Волинь моя», «Ми твого двора не минаємо», «Ой на дуба»

та танці «Полька-одиначка» «Товкач», «Волинський козачок», «Гопак», «Крутях» та ін. Хореографія постановника багата на символіку народних образів, в ній передається характер та дух народного життя, а сам хореограф завжди знаходиться у творчому пошуку. Він не просто розкладає свої танці на фрагменти чи механічно адаптує їх до можливостей танцювального колективу, а вишукує нову танцювальну палітру, яка б по новому розкривала ці народні витвори. Особливу увагу він приділяє специфіці танцювальної лексики та її структурі (Степанюк, 2017: 181–182).

Професійне становлення хореографії в колективі волинського хору проходило у тісному взаємозв'язку з національними традиціями, що відбивалося як на рівні пластичних форм хореографічного втілення художнього образу, так і на його внутрішньому змісті.

Карта гастрольних поїздок Волинського народного хору дуже велика.

На першій Всеукраїнській хоровій асамблеї у Києві, що відбулася у 1993 році, Волинський хор зарекомендував себе як колектив, здатний професійно поєднувати в одному виступі народний та академічний спів, танцювально-фольклорні сценки та сучасні обробки.

Волинський державний народний хор та Камінь-Каширська хорова капела в 1995 році взяли участь у фольклорному фестивалі «Слов'янський вінок», що проходив у місті Таллінні. На фестивалі були професійні та народні хори, оркестри народних інструментів, естрадні ансамблі з України, Росії, Білорусії, Литви, Латвії, Фінляндії. Волиняни отримали високу оцінку глядачів, організаторів фестивалю та схвальні відгуки преси (Гуменюк, 2001).

У 1995 році волиняни гастролювали по Таврійському краю. Концерти відбулись в Голій Пристані, Чулаківці та Херсоні. Глядачів не залишили байдужими старовинні обрядові мелодії, танцювальні народні ритми Волині, які лягли в основу вокально-хореографічних композицій «Ой весна, весна» та «Обжинки». Особливо сподобалися «Скакунець» та «Ой-ра» – це справжні перлини танцювального фольклору Волинського Полісся, а «Волинські гаївки» у виконанні інструментальної групи (керівник Ростислав Пятачук) викликали справжню бурю оплесків. Пісні «Сіно, моє сіно» та «Поїдь, поїдь, батечку» прозвучали акапельно і засвідчили про високий професійний рівень хору (Гребенюк, 1995).

У 1996 році Волинський хор взяв участь у Третньому міжнародному фестивалі «Поліське літо з фольклором» м. Влодава, Польща. Польські гля-

дачі серед більше 30-ти зарубіжних колективів визнали волинських артистів одними з кращих у світі. За рейтингом набраних голосів (переможців визначали самі глядачі) волиняни посіли друге місце (Пирожик, 1996).

У 1997 році групу артистів з Волині запросили в Австрію на Міжнародний фестиваль «Адвенту» австрійсько-українське товариство. До складу групи увійшли чоловічий склад (10 співаків) Волинського хору, народний артист України Василь Чепелюк, п'ять артистів із камерного хору «Оранта» та Петро Романій з училища культури і мистецтв. Волиняни виступили у найпрестижнішому залі Австрії, у Віденській ратуші, та проспівали літургію під час Богослужіння у найстарішій українській греко-католицькій церкві святої Варвари. Співаками хору була підготовлена нова програма, до якої входили колядки, щедрівки, українська духовна музика, обробки українських народних пісень (Гуменюк, 2001).

За час свого існування колектив виступив майже з 3 тисячами концертів не лише перед волинянами, а й перед жителями Казахстану, Узбекистану, Грузії, Росії, побував на гастролях закордоном. На урочистостях, присвячених ювілею хору, вшанували тих, хто у післявоєнні роки започаткував нинішню славу хорового мистецтва Волині. Концерт розпочався візитною карткою творчого колективу «Пісня про Волинь» (сл. Дмитра Луценка, муз. Анатолія Пашкевича) та вокально-хореографічною композицією «Ми з Волині», яку у свій час створив разом з колективом заслужений артист України Анатолій Іванов. Серед перших учасників талановиті співаки – Валентина Козачук, Галина Овсійчук, Петро Комарук. Провідними артистами балету були заслужений артист України Віктор Дужич-Ніколайчук та Валерій Смирнов, який на той час був балетмейстром-репетитором (Філотенко, 2010).

У 1998 році Волинський хор взяв участь у Фестивалі популяризації старовинних традицій, що проходив в Італії. Із концертною програмою виступив у місті Сант Арсеніо (Зубчук, 1998). Найцікавіші, найсерйозніші і найбільш вдалі гастролі, на думку О. Стадника, проходили в Канаді та США. У жовтні 1999 р. відбувся гастрольний тур Волинського хору Канадою та США, організований Леонідом Олексюком, президентом компанії «Енко продакшен ін корпорейшен». У Канаді волинські артисти дали 6 концертів, 4 – у США.

3 жовтня 1999 р. колектив виступав у Торонто у найпрестижнішому концертному залі на 4,5 тисячі глядачів. Волиняни представили народну музику, спів та танці. Концертну програму, яка складалася

із понад 20 номерів, розпочали вокально-хореографічною композицією «Ми з Волині». Критики відзначали високий рівень виконавської майстерності, колоритність костюмів, вмиле відтворення картин народного життя на сцені, високу акторську майстерність виконавців та хорошу режисерську роботу. Особливе захоплення у глядачів викликав відтворений на сцені весняний обряд «Ой, весна, весна», «Козацькі танці», «Гопак» та майстерність солісток хору В. Козачук, В. Дорошук, Г. Овсійчук. Відбувалися зустрічі з українською діаспорою. Так, поетеса Віра Ворскло, яка зустрілася з колективом після виступу в малому театрі при «Russett Ave» в м. Оттаві подарувала збірку своїх поезій. В пресі з'явилися схвальні відгуки про виступ волинських артистів: стаття Віри Ворскло «Тріумф ансамблю «Волинь» в Оттаві»; Василя Сидоренка «Начебто на ярмарку» газета «Свобода» м. Філадельфія (США) та Віктора Павленка у газеті «The new path way» (Малинський, 2000).

У 2001 році колектив взяв участь у фестивалі «Слов'янський базар» в м. Вітебську, Білорусь. Хор був задіяний у програмі Дня України, що пройшов у рамках фестивалю. Програма мала специфічну назву «Сорочинський ярмарок в гостях у «Слов'янського базару». В неї органічно вписалася і нова вокально-хореографічна композиція волинських митців «Ярмарок». Яскрава і колоритна, основана на фольклорі, розрахована на велику сцену, вона була прийнята «на біс» усією слов'янською громадою, яка зібралася на фестивалі (Гуменюк, 2001).

У 2004 році на запрошення Посольства України в Литві, Волинський хор з концертною програмою, відвідав Литву. Це був перший концерт українських майстрів після довгої перерви. Глядач відзначив програму і зокрема солістів хору Петра Хемія, Дмитра Савчука, Валентину Козачук та Галину Овсійчук (Степанюк, 2017: 185).

У 2004 році хор майже оновив репертуар. Окремі вокально-хореографічні композиції доповнили, об'єднали, наприклад «Козаки йдуть» з «Гопаком», окрасою репертуару стала вокально-хореографічна композиція «Гуляй, гуляй, гуляночка» Об'єднана з «Веснянками».

Створилась своєрідна вистава. У якій кожен з учасників грав свою роль. Тобто – високопрофесійне мистецьке дійство (Василенко, 2004).

У 2005 році у концерті, який відбувся в приміщенні обласного музично-драматичного театру імені Т. Г. Шевченка, вперше була виконана пісня керівника хору на слова В. Симоненка «Впади мені дощем на груди» (Степанюк, 2017: 185).

У 2006 р. волиняни, на запрошення української громади, вдруге побували на гастролях у Канаді. На той час у репертуарі колективу було понад 150 пісень, танців та вокально-хореографічних композицій – оригінальних розробок його керівників. У них поєднувалися фольклорні традиції Волині і сучасне сценічне мистецтво. До Канади колектив повіз практично нову програму (Гуменюк, 2006)

У 2006 році експертна рада Міністерства культури і туризму України з визначення вітчизняних гастролерів, для яких передбачалось надання коштів, що надходять від збору на проведення гастрольних заходів до спеціального фонду Державного бюджету України, відзначила Волинський державний академічний народний хор.

Традиційним стало проведення для лучан і гостей міста святкових різдвяних концертів, які склалися із колядок, щедрівок та народних пісень і танців. Такий виступ відбувся у кіноконцертному залі «Промінь» у січні 2008 р. Відзначалися солісти Василь Марчук, Петро Хемій, Ярослав Дричик, Тетяна Клекочко, Олександра Грицак.

12 жовтня 2006 р. на запрошення старости повіту Пшисуха Мазовецького воєводства хор взяв участь в урочистих заходах з нагоди відкриття спортивного залу для комплексу шкіл імені Івана Павла II.

У 2010 році Волинський хор підготував нову різдвяну програму «Щедрівочка щедрувала», з якою успішно виступив в кіноконцертному залі «Промінь». У програмі хору були як знайомі глядачам пісні та танці, так і записані від людей, які зберегли традиції, колядки і щедрівки, які прозвучали по-новому в обробці і виконанні знаних артистів. Завдяки колективу сотні людей мали можливість почути високопрофесійне виконання щедрівок і колядок та побачити характерні танці зимового циклу (Філоненко, 2010).

Державний академічний Волинський народний хор – це постійно прогресуючий колектив, який сміливо ставить і успішно вирішує різноманітні творчі завдання: від шоу-програми на новорічних дитячих виставах (м. Київ, Національний палац «Україна», 1989-2001 рр.) та тематичного концертного виступу до Дня працівників сільського господарства (м. Київ, 2001 р.) до великих сольних концертних програм на численних фольклорних фестивалях в Україні та поза її межами.

За визначні досягнення в розвитку українського музичного мистецтва в 2002 р. Волинському державному українському народному хору надано статус академічного.

Сьогодні репертуарна палітра Волинського народного хору досить різноманітна. Вона складає

понад 150 пісень, танців та вокально-хореографічних композицій. Більшість із них є оригінальними і вперше виконані саме хором. Творчим кредо керівників колективу є постійне збагачення репертуару фольклорним надбанням Волині, пошук нових форм і методів його сценічного втілення через органічне поєднання народної інструментальної музики, співу і танцю, використовуючи традиційну і сучасну манери обробки та виконання народної пісні.

Висновки. Волинський народний академічний хор став тим музичним осередком, який інтегрує у собі накопичений досвід виконавської майстерності та високий професіоналізм, в якому самореалізуються творчі особистості. Особливо яскраво і результативно виявляється його діяльність

у різноманітному вокально-хореографічному середовищі України.

Сучасний період функціонування колективу (з 1989 р.), засвідчив, що вокально-хореографічні композиції та танці у виконанні артистів пройшли серйозну апробацію глядачами та часом і стали окрасою репертуару Волинського хору. Хореографія постановок відзначається багатством народної символіки, в якій передаються віковічні традиції, національний характер та духовний світ волинян.

Незважаючи на певне висвітлення у працях вітчизняних мистецтвознавців, означена проблема зберігає свою актуальність. Потребують дослідження такі її аспекти як роль О. Стадника в розвитку Волинського народного хору, вивчення своєрідної індивідуальної манери співу колективу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аксьонова І. Танцювальна лексика поліського краю. Рівне, 2012. 255 с.
2. Василенко Н. Волинському хору – браво! Волинь-нова. 2004. 19 черв.
3. Гребенюк В. Чарували пісні Волинян. Волинь-нова. 1995. 3 листоп.
4. Гуменюк Н. Як волинський хор на «Слов'янському базарі» ярмаркував. *Віче*. 2001. 26 липня.
5. Гуменюк Н. Як волинському хору у Канаді політичний притулок пропонували. *Віче*. 2006. 27 липня.
6. Єфіменко С. Державний академічний Волинський народний хор. Хто є хто на Волині: наші земляки: довід.-біогр. вид. Київ, 2004. С. 116–117.
7. Зубчук К. Волинському хору аплодують італійці. *Волинь-нова*. 1998. 8 серпня.
8. Малиновський В. Погляд з-за океану... захоплений. *Епіцентр*. 2000. 18 трав.
9. Маснеєва О. Пісня єднає і душі, й серця. *Волинь-нова*. 2004. 9 груд.
10. Пирожик О. Волинський хор поляки визнали одним з кращих у світі. *Віче*. 1996. 25 липня.
11. Степанюк І. В. Вокально-хореографічна культура Волині другої половини ХХ – початку ХХІ століття: джерела та сучасні тенденції функціонування : дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Івано-Франківськ, 2017. 239 с.
12. Філатенко А. Багатообіцяючий заспів у новому році. *Волинь-нова*. 2010. 14 січ.
13. Філатенко А. За диво-голоси їх нарекли «Душею Волині». *Волинь-нова*. 2013. № 6. С. 12.

REFERENCES

1. Aksonova I. (2012) Tantsiuvalna leksyka poliskoho kraiu [Dancing vocabulary of Polissya region]. Rivne [in Ukrainian].
2. Vasylenko N. (2004, Jun 19) Volynskomu khoru – bravo! [Volyn Choir - bravo!] Volyn-nova [in Ukrainian].
3. Hrebenuk V. (1995, November 3) Charuvaly pisni Volynian. [Songs were enchanting Volhynian.] Volyn-nova [in Ukrainian].
4. Humeniuk N. (2001, July 2) Yak volynskiy khor na "Slovianskomu bazari" yarmarkuvav. [How the Volyn Choir spent time on at the "Slavic Bazaar"] Viche [in Ukrainian].
5. Humeniuk N. (2006, July 27) Yak volynskomu khoru u Kanadi politychnyi prytulok proponuvaly. [As a Volyn choir in Canada political asylum was offered.] Viche [in Ukrainian].
6. Efimenko S. (2004) Derzhavnyi akademichnyi Volynskiy narodnyi khor. Khto ye khto na Volyni: nashi zemliaky: dovid.- biohr. vyd [State Academic Volyn Folk Choir. Who is who in Volyn: our countrymen: help- biogr. view.] Kyiv [in Ukrainian].
7. Zubchuk K. (1998, August 8) Volynskomu khoru aploduiut italiitsi. [Volyn Choir is applauded by the Italians.] Volyn-nova [in Ukrainian].
8. Malynovskiy V. (2000, May 18) Pohliad z-za okeanu... zakhopleniy. [The view from the ocean ... inspired.] Epitsentr [in Ukrainian].
9. Masneeva O. (2004, Dec 9) Pisnia ednaie i dushi, yi sercia. [The song unites both souls and hearts.] Volyn-nova [in Ukrainian].
10. Pyrozhyk O. (1996, July 25) Volynskiy khor poliaky vyznaly odnym z krashchykh u sviti. [Volyn Choir was recognized by the Poles as one of the best in the world.] Viche [in Ukrainian].
11. Stepaniuk I. V. (2017) Vokalno-khoreografichna kultura Volyni druhoi polovyny XX – pochatku XXI stolittia: dzherela ta suchasni tendentsii funktsionuvannia. [Vocal-choreographic culture of Volyn in the second half of XX - beginning of XXI century: sources and modern tendencies of functioning.] Candidate's thesis. Ivano-Frankivsk [in Ukrainian].
12. Filatenko A. (2010, Jan 14.) Bahatoobitsiaichy zaspiv u novomu rotsi [A promising song in the new year.] Volyn-nova [in Ukrainian].
13. Filatenko A. (2013) Za dyvo-holosy yikh narekly «Dusheiu Volyni». [For the miraculous voices they were called "the Soul of Volyn"]. Volyn-nova, 6, 12 [in Ukrainian].